

Czy w przypadku zatrzymania dowodu rejestracyjnego przez policję z uwagi na brak okresowego badania technicznego pojazdu, uszkodzenia pokolizyjne czy usterki konieczne jest wydanie pozwolenia czasowego i tablic tymczasowych na wykonanie badania technicznego?

Odpowiedź: Nie tylko nie ma takiej konieczności, lecz jest dalece wątpliwe, czy w opisanym przypadku w ogóle dopuszczalne jest wydanie pozwolenia czasowego.

Uzasadnienie: Postawione pytanie ma bezpośredni związek z art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym zgodnie z którym czasowej rejestracji pojazdu dokonuje się w szczególności na wniosek właściciela pojazdu w celu umożliwienia przejazdu pojazdu związanego z koniecznością dokonania jego badania technicznego lub naprawy.

W świetle tego przepisu odpowiedź na postawione pytanie jest oczywista. Skoro w przypadku konieczności wykonania badania technicznego czasowa rejestracja jest uzależniona od uprzedniego wniosku właściciela to nie sposób upatrywać tutaj jakiegokolwiek konieczności.

Znacznie bardziej istotnym problemem jest natomiast rozstrzygnięcie, czy jeśli w opisanej w pytaniu sytuacji właściciel pojazdu złoży wniosek o rejestrację czasową, to organ rejestrujący wniosek taki będzie mógł rozpatrzyć pozytywnie. Szczegółowa analiza przepisów składania do odpowiedzi przeczącej.

Art. 71 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym wskazując dokumenty stwierdzające dopuszczenie do ruchu pojazdu posługuje się spójnikiem logicznym alternatywy rozłącznej – w przypadku danego pojazdu może to być dowód rejestracyjny albo pozwolenie czasowe. Oznacza to, że przepisy nie przewidują sytuacji, w której dany pojazd posiada zarówno dowód rejestracyjny, jak i pozwolenie czasowe. Do wniosku takiego prowadzi również analiza językowa pojęcia „rejestracja” prowadzącego do wydania wymienionych wyżej dokumentów. Rejestracja oznacza wpisanie czegoś do rejestru (por. Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów, praca zbiorowa p.red. J.Bralczyka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005); wpis taki co do zasady musi być unikalny. Tymczasem czasowa rejestracja pojazdu już zarejestrowanego prowadziłaby do sytuacji podwójnego zarejestrowania tego samego pojazdu.

Za zakazem rejestracji czasowej pojazdu już zarejestrowanego przemawiają również wykładnia systemowa i wykładnia funkcjonalna.

Z punktu widzenia tej pierwszej istotne jest to, że wszystkie pozostałe przypadki wymienione w art. 74 ust. 2 Prawa o ruchu drogowym jednoznacznie dotyczą przypadków pojazdów, które nie posiadają rejestracji stałej. Są to bowiem przypadki:

- złożenia wniosku o rejestrację pojazdu (a zatem rejestracji nie ma) – art. 74 ust. 2 pkt 1;
- umożliwienia wywozu pojazdu za granicę (art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. a). Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 Prawa o ruchu drogowym pojazd zbyty za granicę podlega wyrejestrowaniu;
- umożliwienia przejazdu pojazdu z miejsca jego zakupu lub odbioru na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. b) – istotne jedynie w przypadku, gdy pojazd nie jest zarejestrowany;
- umożliwienia odpowiednich badań – na wniosek jednostki uprawnionej lub jednostki badawczej producenta pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części (art. 74 ust. 2 pkt 3).

Nie ma zatem żadnych systemowych argumentów, które przemawiałyby za odmienną przesłanką akurat w przypadku art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. c.

Z punktu widzenia wykładni funkcjonalnej należy zwrócić uwagę na fakt, że zgodnie z art. 132 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym zatrzymanie przez policjanta dowodu rejestracyjnego następuje jedynie w tych przypadkach, w których dalsze nieograniczone używanie pojazdu mogłoby stanowić zagrożenie dla szeroko rozumianego bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W szczególności dotyczy to przypadków, gdy policjant:

- stwierdzi lub nabędzie uzasadnione przypuszczenie, że pojazd zagraża bezpieczeństwu lub narusza wymagania ochrony środowiska;
- stwierdzi, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie.

Aby nie utrudniać właścicielowi pojazdu dokonania niezbędnych czynności przepisy prawa przewidziały, że policjant zatrzymując dowód rejestracyjny może zezwolić na używanie pojazdu przez czas nieprzekraczający 7 dni, określając warunki tego używania w pokwitowaniu. Nie jest to jednak możliwe m.in. w sytuacji, gdy pojazd zagraża bezpieczeństwu lub narusza wymagania ochrony środowiska. Umożliwienie rejestracji czasowej pojazdu, którego dowód rejestracyjny został zatrzymany przeczyłoby założeniu racjonalności prawodawcy. Mogłoby bowiem prowadzić do wydłużenia eksploatacji pojazdu, który w aktualnym swoim stanie nie powinien być dopuszczony do ruchu.

Warto podkreślić, że brak rejestracji czasowej nie uniemożliwia poddania pojazdu badaniu technicznemu. Oznacza tylko tyle, że pojazd ten będzie musiał dotrzeć do stacji kontroli pojazdów na lawecie.

Z tego względu udzielono odpowiedzi jak na wstępie.

Zasygnalizować należy, że w doktrynie formułowana jest teza odmienna. R.Stefański wskazuje bowiem, że art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. c może mieć zastosowanie w wypadku zatrzymania dowodu rejestracyjnego z powodu nieprzeprowadzenia badań technicznych, a policjant w pokwitowaniu nie zezwolił na używanie pojazdu, lub w czasie określonym w nim nie zostały dokonane badania techniczne. Jednocześnie jednak podkreśla, że nie jest możliwa czasowa rejestracja pojazdu na omawianej podstawie w wypadku, gdy zatrzymanie dowodu rejestracyjnego nastąpiło ze względu na stwierdzenie lub uzasadnione przypuszczenie, że pojazd zagraża bezpieczeństwu lub narusza wymagania ochrony środowiska (R.Stefański, komentarz do art. 74 Nb 4, w: Prawo o ruchu drogowym. Komentarz, LEX 2008). Z opisanych powyżej względów nie sposób podzielić przywołanego stanowiska.